

SMZ
BARAZA LA MITIHANI ZANZIBAR
MTIHANI WA KUINGIA KIDATO CHA TATU
DINI YA KIISLAMU

035

Muda: Saa 2:30

MAJIBU

Mwaka: 2019

Maelekezo

1. Mtihani huu unasehemu tano A, B, C, D na E
2. Jibu maswali yote kutoka sehemu A,B,C na D, na maswali mawili kutoka sehemu E.
3. Andika kwa kutumia kalamu ya wino wa **bluu** au **mweusi**

maktaba.tetea.org



1. a) Andika aya zifuatazo baada ya aya hii kwa hati za Kiarabu.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. أَرَأَيْتَ الَّذِي يَكْذِبُ بِالذِّنِّينَ

- أَفَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ -
وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ
- ب فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ -
الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
- ج الَّذِينَ هُمْ يَرُؤُونَ -
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

b) Tafsiri aya zifuatazo kwa lugha ya Kiswahili:

i) اسْبِخْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّاباً

Mtukuze Mola wako kwa sifa zake na uombe msamaha Wake. Hakika Yeye ni mwingi wa kupokea toba.

ii) وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبْدُكُمْ

Wala mimi si mwenye kumuabudu mnaemwabudu.

iii) مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ

Na jikinge na shari ya mshawishi aliyefichika.

iv) اودِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

Tuongoze katika njia iliyonyooka.

c) Andika mafunzo manne (4) wanayojifunza Waislamu katika Suratul-Kaafirun:

- i) Kuwa thabiti katika imani ya Kiislamu na kutoipinda kwa ajili ya watu wengine.
- ii) Kukataa ushirikiano wa kidini unaohusisha kuabudu masanamu au miungu ya uongo.
- iii) Kujifunza kuwa na msimamo katika ibada ya Mwenyezi Mungu peke yake.
- iv) Kuwaheshimu watu wengine lakini bila kuiga ibada zao.

2. a) Bainisha hukumu za nuni saakina na tanwini katika maneno yaliopigiwa mistari.

- وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ - Ikhfa.
- رَسُوْلٍ مِّنَ اللَّهِ - Idgham bila ghunna.
- مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ - Ikhfa.
- وَأَنْتَ جَلُّ بِهَذَا الْبَلَدِ - Idgham bila ghunna.

b) Taja njia nne (4) anazozitumia Allah (S.W) katika kuwasiliana na waja wake.

- i) Kupitia wahyi aliowafikishia manabii wake.
- ii) Kupitia mafunzo ya Qur-ani tukufu.

- iii) Kupitia alama za maumbile na viumbe.
- iv) Kupitia maonyo na adhabu katika maisha ya kila siku.

3. Chagua jibu sahihi katika kipengele (i) – (x) kisha andika herufi katika sanduku liliopo chini.

i) Ni yupi kati ya masahaba wafuatao si miongoni mwa masahaba wa Mtume (S.A.W) aliehifadhi hadithi nyingi za Mtume (S.A.W)?

- A) Imamu Bukhari.
- B) Anas bin Malik.
- C) Abu Said Alkhudry.
- D) Bibi Aisha.
- E) Omar bin Khatab.

Jibu: A) Imamu Bukhari.

Sababu: Imamu Bukhari hakuwa sahaba wa Mtume (S.A.W) bali alikuwa miongoni mwa wanazuoni wa hadithi waliokuja baada ya enzi ya masahaba. Wengine wote walikuwa masahaba waliokuwa karibu na Mtume na walihifadhi hadithi zake.

ii) Hadithi na Sunnah za Mtume (S.A.W) wakati wa Mtume (S.A.W) zilihifadhiwa zaidi katika:

- A) Maandishi na katika nyoyo.
- B) Matendo na katika nyoyo.
- C) Magamba ya mitende.
- D) Vitendo na maandishi.
- E) Vitabu vya mwanzo vya hadithi.

Jibu: B) Matendo na katika nyoyo.

Sababu: Sunnah nyingi za Mtume (S.A.W) zilihifadhiwa kupitia matendo ya vitendo na kukariri katika nyoyo za masahaba kwa sababu wakati huo maandishi yalikuwa nadra.

iii) Kitabu cha kwanza cha hadithi kilichopangwa vizuri na kutegemewa na Waislamu katika kipindi cha Tabiina ni:

- A) Juzuu ya Ibn Abbas.
- B) Almuwatta.
- C) Sahihi Bukhari.
- D) Alqatadaya.
- E) Masnad ya Ibn Hambal.

Jibu: B) Almuwatta.

Sababu: Almuwatta kilichokusanywa na Imam Malik ndicho kitabu cha kwanza cha hadithi kilichopangwa vizuri na kutegemewa katika kipindi cha Tabiina.

iv) Imam Abu Daud alifariki mwaka:

- A) 203 A.H
- B) 572
- C) 275
- D) 302

E) 257

Jibu: C) 275.

Sababu: Imam Abu Daud, anayejulikana kwa ukusanyaji wake wa hadithi, alifariki mwaka wa 275 A.H.

v) Muandishi wa kitabu cha sunna ya Ibn Majah ni:

A) Abu Abdur-Rahman Ahmad bin An-nasai.

B) Muhammad bin Yazid.

C) Abu Issa Muhammad bin Issa.

D) Ahmad bin Hambal.

E) Abu Huraira.

Jibu: B) Muhammad bin Yazid.

Sababu: Muhammad bin Yazid ndiye mwandishi wa Sunan Ibn Majah, mojawapo ya vitabu sita vya hadithi vilivyokubalika sana.

vi) Hadithi iliosimuliwa na zaidi ya watu watatu kwa nyakati tofauti hujulikana kwa jina la:

A) Ahad.

B) Nabawiy.

C) Maudhui.

D) Mutawattir.

E) Hassan.

Jibu: D) Mutawattir.

Sababu: Hadithi Mutawattir ni hadithi iliyosimuliwa na watu wengi kiasi kwamba haiwezekani kuwa ya uongo.

vii) Imam Sulaiman bin Ash-Ath Sajistan alifanya kazi kubwa ya ukusanyaji wa hadithi wakati wa Tabiina alijulikana kwa jina la umaarufu la:

A) Al-Tirmidhiy.

B) An-Nasai.

C) Malik bin Anas.

D) Ibn Majah.

E) Abuu Daud.

Jibu: E) Abuu Daud.

Sababu: Imam Sulaiman bin Ash-Ath Sajistan alijulikana kama Abuu Daud, na alikusanya hadithi katika kitabu chake mashuhuri Sunan Abu Daud.

viii) Katika elimu ya hadithi neno “Rawahu As-habu Sunnani” lina maana ya hadithi hii inapatikana katika vitabu vya:

A) Bukhari, Muslim, Ibn Majah, Abuu Daud, Al-Tirmidhiy na An-Nasai.

B) Imamu Abuu Daud, Al-Tirmidhiy, Ibn Majah na An-Nasai.

C) Imamu Bukhari na Muslim.

D) Imamu Bukhari, Muslim na Ibn Majah.

E) Imamu Abuu Daud, Al-Tirmidhiy na Ibn Majah.

Jibu: B) Imamu Abuu Daud, Al-Tirmidhiy, Ibn Majah na An-Nasai.

Sababu: “As-habu Sunnani” inahusisha wanazuoni wa hadithi waliokusanya vitabu vinavyohusiana moja kwa moja na Sunna za Mtume.

ix) Hatua ya nne ya ukusanyaji wa hadithi na uandishi ilipitiwa katika mwaka wa:

A) 201 A.H – 210 A.H

B) 201 A.H – 300 A.H

C) 101 A.H

D) 80 A.H – 150 A.H

E) 95 A.H

Jibu: B) 201 A.H – 300 A.H.

Sababu: Hatua ya nne ilihusisha uandishi wa vitabu vya hadithi vilivyopangwa kwa ustadi kama vile Sahihi Bukhari na Sahihi Muslim.

x) Matini ni:

A) Mkusanyaji au mwandishi wa hadithi.

B) Sehemu ya wasumulizi wa hadithi za Mtume (S.A.W).

C) Sehemu ya maneno ya Mtume (S.A.W) au maelezo ya masahaba kuhusu alivyomuona Mtume (S.A.W).

D) Miongoni mwa wasumulizi wa hadithi tokea kwa wasumulizi wa Mtume (S.A.W) au sahaba hadi kuandikwa.

E) Sehemu ya wapokezi wa hadithi.

Jibu: C) Sehemu ya maneno ya Mtume (S.A.W) au maelezo ya masahaba kuhusu alivyomuona Mtume (S.A.W).

Sababu: Matini inarejelea maneno halisi au maelezo yaliyoelezwa na Mtume au masahaba kuhusu mafunzo yake.

4. Ainisha vitabu vinne (4) vilivyotajwa katika Qur-ani na mitume wake.

i) Taurat – Mtume Musa (A.S).

ii) Zaburi – Mtume Daudi (A.S).

iii) Injili – Mtume Isa (A.S).

iv) Qur-ani – Mtume Muhammad (S.A.W).

5. Mtume Nuh (A.S), Ibrahim (A.S), Musa (A.S), Isa (A.S), na Mtume Muhammad (S.A.W). Mitume hawa wanajulikana kwa jina la ULUL-AZMI. Elezea kwa ufupi kwa nini wamepewa jina hilo.

Mitume hawa wanajulikana kama Ulul-Azmi kwa sababu walikuwa na subira kubwa na uthabiti katika kufikisha ujumbe wa Mwenyezi Mungu kwa watu wao licha ya kukumbana na changamoto nyingi kama vile upinzani, dhihaka, na mateso. Walionesha uvumilivu mkubwa na walijitahidi kubadilisha maisha ya watu wao kuwa ya kumcha Mwenyezi Mungu. Uthabiti wao umebainishwa katika Qur-ani kama mfano wa kuigwa.

6. Panga vipengele vifuatavyo katika mtiririko wenye kuleta maana. Kisha andika nambari tu.

- i) Nyinyi mna dini yenu nami nina dini yangu.
- ii) Sitaabudu mnachoabudu.
- iii) Sema: Enyi makafiri, siabudu mnachoabudu.
- iv) Wala nyinyi hamtamuabudu ninayemuabudu.
- v) Wala mimi sitaabudu mnaemuabudu.
- vi) Wala nyinyi hamtamuabudu ninayemuabudu.

Jibu: iii, ii, v, iv, vi, i.

7. Elezea kwa ufupi umbile la Malaika.

Malaika ni viumbe wa Mwenyezi Mungu walioumbwa kwa nuru (nuru ya Mwenyezi Mungu). Malaika hawana jinsia, hawaoi wala hawaolewi, na hawafi. Wanamtii Mwenyezi Mungu kwa ukamilifu na hawafanyi dhambi. Kila malaika amepewa kazi maalum, kama vile Jibril ambaye kazi yake ni kufikisha wahyi, Mikail anayesimamia riziki, na Israfil anayepuliza baragumu siku ya Kiyama. Malaika hawaonekani kwa macho ya kibinadamu isipokuwa kwa idhini ya Mwenyezi Mungu.

8. a) Swala ndio nguzo kuu ya ____ na atakae acha swala atakuwa ____ Uislamu.
Swala ndio nguzo kuu ya Uislamu na atakae acha swala atakuwa ametoka katika Uislamu.

b) Tofauti yetu sisi Waislamu na wasiokuwa Waislamu ni _____ swala.
Tofauti yetu sisi Waislamu na wasiokuwa Waislamu ni swala.

9. a) Funga kisheria ni _____

Jibu:

Funga kisheria ni kujizuia kula, kunywa, na kufanya mambo yanayobatisha funga kuanzia alfajiri mpaka magharibi kwa nia ya kumtii Mwenyezi Mungu.

b) Miongoni mwa mambo yanayofunguza ni _____, _____ na _____

Jibu:

Miongoni mwa mambo yanayofunguza ni kula, kunywa, kujamiiana, na kutapika kwa makusudi.

10. a) Kutayammamu ni kujitoharisha kwa _____

Jibu:

Kutayammamu ni kujitoharisha kwa kutumia udongo safi wakati hakuna maji au mtu hawezi kutumia maji kwa sababu ya ugonjwa.

b) Nguzo za tayammamu ni _____, _____, _____,
na _____

Jibu:

Nguzo za tayammamu ni:

- i) Nia.
- ii) Kupiga mikono kwenye udongo.
- iii) Kupangusa uso kwa mikono.
- iv) Kupangusa mikono hadi vifundoni.

11. a) Maana ya nisaab katika zakka ni _____

Jibu:

Maana ya nisaab katika zakka ni kiwango cha chini cha mali ambacho Muislamu anapaswa kuwa nacho kabla ya kutakiwa kutoa zakka.

b) Kwa mujibu wa Qur-ani watu wa mwanzo wanaostahiki kupewa zakka ni _____ na _____

Jibu:

Kwa mujibu wa Qur-ani watu wa mwanzo wanaostahiki kupewa zakka ni mafakiri na masikini.

12. a) Sitara ya mwanamke ni _____ isipokuwa _____ na _____

Jibu:

Sitara ya mwanamke ni mwili mzima isipokuwa uso na mikono hadi kwenye vifundo vya mikono.

b) Haifai kusali hali ya kujifunika _____

Jibu:

Haifai kusali hali ya kujifunika kichwa na mwili kwa usahihi.

13. Elezea mbinu tano (5) alizozitumia Nabii Nuh (A.S) katika kuwafikishia ujumbe jamii yake kutoka kwa Allah (S.W).

- i) Kuwahubiria usiku na mchana: Nabii Nuh alihubiri kwa bidii bila kuchoka, akiwakumbusha watu umuhimu wa kumwamini Mwenyezi Mungu.
- ii) Kuwahubiria kwa siri na kwa uwazi: Alitumia mbinu ya faragha na hadhara ili kufikisha ujumbe kwa watu wote.
- iii) Kuwapa mifano ya maumbile: Alitumia viumbe na maumbile kama mfano wa nguvu na uweza wa Mwenyezi Mungu ili kuwaelimisha.
- iv) Kuwahamasisha kwa ahadi za malipo mazuri: Aliwaelezea baraka za kumtii Mwenyezi Mungu, kama msamaha wa dhambi na riziki tele.
- v) Kuwahadharisha kwa adhabu ya Mwenyezi Mungu: Alitoa onyo la wazi kuhusu madhara ya kutomtii Mwenyezi Mungu, akiwataka waache ibada ya masanamu.

14. Fafanua mapungufu waliokuwa nayo Waislamu wa leo katika kusimamisha Uislamu katika jamii zao.

Waislamu wa leo wanakabiliwa na changamoto zifuatazo:

- i) Utekelezaji dhaifu wa maamrisha ya dini: Wengi wamepoteza ari ya kutekeleza ibada za msingi kama swala na funga.

- ii) Kukosa mshikamano: Mgawanyiko wa kikabila, kimadhehebu, na kisiasa unawazuia Waislamu kuungana katika lengo la kusimamisha Uislamu.
- iii) Kupuuza elimu ya dini: Wengi wanazingatia elimu ya kidunia zaidi na kuacha elimu ya Kiislamu.
- iv) Athari za utandawazi: Utandawazi umesababisha Waislamu kuiga tamaduni za kigeni zisizoendana na Uislamu.
- v) Ukosefu wa viongozi wenye maadili: Uongozi dhaifu umechangia kukosa mwongozo wa Kiislamu katika jamii nyingi.

15. Bainisha imani walizokuwa nazo Makuraish wa Makka kabla ya kuzaliwa Mtume Muhammad (S.A.W).

- i) Kuabudu masanamu: Walikuwa na masanamu katika Kaaba na kila familia ilikuwa na sanamu lake la kuabudu.
- ii) Kuamini miungu mingi: Waliamini kuwa masanamu yao yalikuwa wapatanishi kati yao na Mwenyezi Mungu.
- iii) Ushirikina: Walikuwa wakiamini katika uchawi, ramli, na majini.
- iv) Kukataa ufufuo: Walikataa dhana ya kufufuliwa baada ya kifo na kuwepo maisha ya akhera.
- v) Kupuuza haki za binadamu: Walikuwa wakinyanyasa wanyonge, watumwa, na wanawake.